

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ

DKK-1.423.1.2019.GG

Warszawa, 04 czerwca 2019 r.

DECYZJA nr DKK-121/2019

Na podstawie art. 18 w związku z art. 13 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 369) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek BP Europa SE z siedzibą w Hamburgu (Niemcy) **wydaje zgodę na dokonanie koncentracji**, polegającej na nabyciu przez BP Europa SE z siedzibą w Hamburgu (Niemcy) części mienia TOMSOL Sp. z o.o. z siedzibą w Koszalinie, na zasadach określonych we wniosku.

UZASADNIENIE

W dniu 25 stycznia 2019 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym” wszczął na wniosek BP Europa SE z siedzibą w Hamburgu, Niemcy (dalej „BP Europa” lub „Zgłaszający”), postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji, polegającej na nabyciu przez BP Europa części mienia TOMSOL Sp. z o.o. z siedzibą w Koszalinie (dalej „Tomsol”).

W związku z tym, iż spełnione zostały niezbędne przesłanki, uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, tj.:

- łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 1 mld euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie*

konkurencji i konsumentów (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 369 - dalej „ustawa antymonopolowa” lub „ustawa o ochronie konkurencji”), przy czym łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tych przedsiębiorców przekroczył równowartość 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy antymonopolowej,

- nabycie przez przedsiębiorcę części mienia innego przedsiębiorcy jest jednym ze sposobów koncentracji określonym w art. 13 ust. 2 pkt 4 ustawy antymonopolowej, przy czym obrót realizowany przez nabywane mienie w każdym z dwóch lat poprzedzających zgłoszenie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej równowartość 10 mln euro,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek wyłączających obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji, wymienionych w art. 14 ustawy antymonopolowej,

zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe w niniejszej sprawie, o czym, zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.), Prezes Urzędu zawiadomił BP Europa pismem z 1 lutego 2019 r.

Z uwagi na fakt, iż działalność uczestników koncentracji pokrywa się na lokalnych rynkach detalicznej sprzedaży paliw płynnych za pośrednictwem stacji paliw (dalej „rynek detalicznej sprzedaży paliw”), w których ich łączne udziały przekraczały poziom 20%, zaś przedstawione w zgłoszeniu dane stanowiły jedynie szacunki oparte na wiedzy Zgłaszającego, Prezes Urzędu uznał za konieczne przedłużenie o 4 miesiące terminu zakończenia postępowania w tej sprawie w celu przeprowadzenia badania rynku (postanowienie nr DKK-45/2019 z 3 kwietnia 2019 r.). Badaniem objęto wskazanych przez BP Europa konkurentów, działających na rynkach lokalnych, na których pokrywa się działalność uczestników koncentracji w zakresie detalicznej sprzedaży paliw. Ankietowani przedsiębiorcy zostali poproszeni m.in. o podanie danych dotyczących wielkości sprzedaży paliw w 2018 r. (w ujęciu ilościowym i wartościowym), a także planowanych w latach 2019-2021 otworzyć nowych stacji paliw.

Uczestnicy koncentracji

Spółka aktywna

BP Europa należy do grupy kapitałowej BP, kontrolowanej przez BP plc z siedzibą w Londynie (Wielka Brytania), która jest globalną spółką energetyczną, prowadzącą działalność w zakresie poszukiwania, rozwoju i wydobycia ropy naftowej i gazu, rafinacji

produktów naftowych, wytwarzania i sprzedaży produktów naftowych zarówno jako paliw dla transportu jak i paliw do wytwarzania energii służącej do ogrzewania i oświetlania, wytwarzania i sprzedaży produktów petrochemicznych oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Przedmiotem działalności BP Europa jest nabywanie, przetwarzanie, przechowywanie, transport i sprzedaż ropy naftowej, gazu naturalnego i innych minerałów, wytwarzanie, przetwarzanie, przechowywanie, transport i sprzedaż paliw płynnych, gazu i produktów mineralnych oraz prowadzenie stacji paliw. Na terytorium Polski BP Europa, działając poprzez BP Europa SE Spółka Europejska Oddział w Polsce z siedzibą w Krakowie, prowadzi działalność w zakresie hurtowej¹ i detalicznej sprzedaży paliw płynnych, detalicznej sprzedaży autogazu (LPG) oraz sprzedaży olejów i smarów dla warsztatów, dystrybutorów i sprzedawców detalicznych, a także sprzedaży detalicznej olejów i smarów na stacjach paliw.

Grupa BP w Polsce posiada następujące podmioty zależne:

1. BP Polska Services Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie - obsługa stacji paliw znajdujących się w sieci BP Europa,
2. STDG Strassentransport Dispositions GmbH Sp. z o.o. Oddział Polska z siedzibą w Krakowie - obsługa stacji paliw znajdujących się w sieci BP Europa w zakresie logistyki dostaw paliw.

BP Europa w Polsce posiada 541 stacji paliw, z których **[tajemnica przedsiębiorstwa]** to stacje własne, **[tajemnica przedsiębiorstwa]** franczyzowe, zaś **[tajemnica przedsiębiorstwa]** to niezależne stacje paliw, **[tajemnica przedsiębiorstwa]**.

Obrót światowy Grupy BP wyniósł w 2017 r. ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa]** euro, w tym na terytorium RP ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa]** euro.

Spółka pasywna

Podstawowa działalność Tomsol obejmuje hurtową i detaliczną sprzedaż paliw samochodowych na stacjach paliw, hurtową i detaliczną sprzedaż olejów silnikowych oraz części zamiennych i akcesoriów samochodowych.

Powyższa działalność prowadzona jest w skali lokalnej - w obrębie województwa zachodniopomorskiego, pomorskiego i wielkopolskiego. Udziałowcami Tomsol są osoby fizyczne - **[tajemnica przedsiębiorstwa]**. Nabywane mienie Tomsol obejmuje cztery nieruchomości **[tajemnica przedsiębiorstwa]**, zlokalizowane w:

¹ BP Europa prowadzi działalność hurtowej sprzedaży paliw, jedynie w zakresie benzyny i oleju napędowego, nie prowadzi działalności w zakresie hurtowej sprzedaży LPG

- Koszalinie, ul. Zwycięstwa 282 (Nieruchomość 1),
- Koszalinie, ul. Słowiańska 16 (Nieruchomość 2),
- Darłowie, ul. Sowińskiego 15 i 25 (Nieruchomość 3²) oraz
- Trawicy 13 gmina Sianów (Nieruchomość 4).

Obrót wygenerowany przez nabywane mienie (łącznie Nieruchomości 1-4) w 2018 r. wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] euro.

Opis i przyczyny koncentracji

Koncentracja została zgłoszona w trybie art. 13 ust. 2 pkt 4 ustawy antymonopolowej i polega na nabyciu przez BP Europa części mienia Tomsol. Podstawą zgłoszenia planowanej koncentracji jest przedwstępna umowa sprzedaży z [tajemnica przedsiębiorstwa] zawarta przez Tomsol i BP Europa.

Jak wskazała BP Europa, nabycie stacji paliw Tomsol pozwoli jej na [tajemnica przedsiębiorstwa].

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

W myśl art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Rynki właściwe w sprawie:

- rynek hurtowej sprzedaży paliw

Rynkiem właściwym w niniejszej sprawie, na którym BP Europa obecna jest po stronie podażowej, a nabywane mienie Tomsol po stronie popytowej, jest rynek hurtowej sprzedaży paliw płynnych obejmujący łącznie benzynę i olej napędowy. Natomiast do rynku tego nie zalicza się sprzedaży LPG. Przemawia za tym, między innymi, odmienność: warunków przechowywania produktu, uregulowań odnośnie do koncesjonowania działalności

² Nieruchomości 1-3 zostały nabyte przez BP Europa [tajemnica przedsiębiorstwa] (z uwagi na fakt, iż łączny obrót wygenerowany przez te stacje paliw nie przekroczył w 2016 i 2017 r. 10 mln euro transakcja nie podlegała zgłoszeniu Prezesowi Urzędu). Natomiast obliczony zgodnie z art. 16 ust. 5 pkt 2 obrót Nieruchomości 1-4 w 2018 r. wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa]euro.

gospodarczej w zakresie obrotu gazem płynnym, kwalifikacji LPG pod względem szkodliwości dla środowiska, struktury podaży i wynikającej z tego odmienności benchmarku używanego do kalkulacji cen, regulacji dotyczących obowiązków nakładanych na importerów tego produktu. Czynniki te powodują, iż na szczeblu hurtowym łatwiej jest wejść na rynek sprzedaży LPG niż benzyn i oleju napędowego.

W aspekcie geograficznym rynek sprzedaży hurtowej paliw (benzyny i oleju napędowego) ma wymiar krajowy (por. decyzje Prezesa Urzędu nr DOK-6/2010 i DKK-103/2019).

Wymiar krajowy ma także rynek sprzedaży hurtowej LPG.

Podobnie zasięg krajowy mają również właściwe rynki geograficzne dla hurtowego zakupu paliw silnikowych i LPG.

Mając powyższe na względzie organ antymonopolowy uznał, iż pomiędzy uczestnikami koncentracji zachodzą relacje typu dostawca–odbiorca w zakresie hurtowej sprzedaży paliw silnikowych, a udział BP Europa po stronie podażowej tego rynku w 2017 r. wyniósł ok. [5-10] %, zaś udział nabywanego mienia Tomsol po stronie zakupowej ok. [1-5] %.

- rynek hurtowej sprzedaży olejów i środków smarowych dla motoryzacji

Rynkiem właściwym w niniejszej sprawie, na którym BP Europa obecna jest po stronie podażowej, a nabywane mienie Tomsol po stronie popytowej, jest rynek hurtowej sprzedaży olejów i środków smarowych dla motoryzacji.

W decyzji nr DOK-9/2012 Prezes Urzędu wskazał, że z uwagi na odmienny skład chemiczny, inne właściwości eksploatacyjne oraz zakres zastosowania środków smarnych dla motoryzacji oraz środków smarnych dla przemysłu, środki smarne dla przemysłu tworzą oddzielny rynek produktowy. Środki smarne dla motoryzacji przeznaczone są do samochodów osobowych, samochodów ciężarowych, silników okrętowych, przekładni, przekładni automatycznych etc., podczas gdy przemysłowe środki smarne wykorzystywane są w układach hydraulicznych, sprężarkach, turbinach, narzędziach pneumatycznych, (zębatach) przekładniach przemysłowych etc. Środki smarne dla motoryzacji stanowią część konstrukcyjną pojazdu oraz, oprócz powszechnie znanej funkcji smarowania trących o siebie elementów mechanicznych, mają szereg innych zadań, takich jak odprowadzanie nadmiaru ciepła z elementów obciążonych termicznie, ochronę części metalowych przed korozją.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Prezesa Urzędu (decyzja jw.) i Komisji Europejskiej³, rynek środków smarnych dla motoryzacji ma wymiar co najmniej krajowy.

³ Por. decyzja Komisji Europejskiej COMP/M.3543 – PKN ORLEN / Unipetrol; decyzja Komisji Europejskiej COMP/M.1891 BP AMOCO / CASTROL;

Na tak określonym rynku, BP Europa wprowadza do obrotu szeroką gamę środków smarnych dla motoryzacji, obejmującą: oleje silnikowe do samochodów osobowych, oleje silnikowe do samochodów ciężarowych, oleje do silników motocykli, łodzi motorowych, oleje przekładniowe do mechanicznych i automatycznych przekładni, oleje wielofunkcyjne. Udział BP Europa po stronie podaźowej tego rynku w wymiarze krajowym wyniósł w 2017 r. ok. [20-30] %, zaś nabywanego mienia Tomsol po stronie popytowej nie przekroczył [1-5] %.

- rynek detalicznej sprzedaży paliw

Wspólnym rynkiem produktowym, na którym działają uczestnicy koncentracji jest rynek detalicznej sprzedaży paliw płynnych realizowanej przez stacje paliw. Takie przyjęcie rynku właściwego produktowo wynika zarówno z dotychczasowego orzecznictwa Prezesa Urzędu, jak i Komisji Europejskiej⁴, która stoi na stanowisku, że rynek detalicznej sprzedaży paliw nie podlega dalszej segmentacji, pomimo tego, iż różne rodzaje paliw (np. benzyna, olej napędowy) nie są produktami substytucyjnymi. Substytucyjność ta istnieje jednak po stronie podaży, ponieważ różne rodzaje paliw są najczęściej sprzedawane przez te same podmioty na stacjach benzynowych, co wynika z założenia, aby na danej stacji był jak największy wybór paliw, umożliwiający obsługę jak największej liczby klientów.

W dotychczasowym orzecznictwie Prezesa Urzędu rynki właściwe w aspekcie geograficznym dla detalicznej sprzedaży paliw określane były jako lokalne, których zasięg (tj. teren, jaki obejmują) „powinien być co do zasady ustalany indywidualnie, gdyż zależy on w dużej mierze od wielorakich czynników⁵”. W ocenie organu antymonopolowego (decyzja nr DKK-103/2019), zasięg geograficzny rynku detalicznej sprzedaży paliw zależy od miejsca, w którym znajduje się stacja. W niniejszej sprawie działalność uczestników koncentracji w zakresie detalicznej sprzedaży paliw pokrywa się na terenie miasta Koszalina, dlatego analiza sytuacji konkurencyjnej powinna być oceniana w dwóch wariantach - do 2,5 km i do 5 km jazdy samochodem po drogach publicznych. Takie ujęcie rynku, w ocenie Prezesa Urzędu, wynika m.in. z faktu, iż czynnikiem decydującym o wyborze przez konsumenta określonej stacji paliw jest jej położenie w pobliżu miejsca zamieszkania lub pracy. Wąski zasięg rynku lokalnego wynika również z faktu, że nabywcy paliwa nie są skłonni - w dużym mieście, gdzie mają do wyboru większą liczbę stacji paliw (duże nasycenie rynku) - do pokonywania większych odległości tylko w celu zakupu paliwa. Ponadto klienci w miastach dokonują wyboru miejsca tankowania w sposób impulsywny, w czasie podróży pomiędzy jednym a drugim punktem

⁴ np. decyzje Prezesa Urzędu nr DOK-148/2005 i RWR-04/2008 oraz decyzje KE w sprawie M.4723 - ENI/Exxon Mobil i M.5637 - Motor Oil (Hellas) Corinth Refineries/Shell Overseas Holdings

⁵ decyzja Prezesa Urzędu nr DPI-36/2003

(najczęściej pomiędzy miejscem zamieszkania i pracy). Podejmując decyzję o zatankowaniu, najczęściej zjeżdżają na najbliższą stację paliw zlokalizowaną przy pokonywanej trasie, bez konieczności zmiany kierunku ruchu.

Wyznaczenie rynku w aspekcie geograficznym w dwóch wariantach, tj. do 2,5 km i do 5 km jazdy samochodem do poszczególnych przejmowanych stacji, pozwala na ocenę konkurencji z punktu widzenia różnych grup klientów stacji paliw, zarówno tych, którzy przy wyborze ograniczają się do najbliższych stacji paliw w okolicy i tych, którzy są skłonni w tym celu lub przy okazji realizacji innych celów pokonać nieco dalszą odległość. Jednakże, w ocenie Prezesa Urzędu, rynek wyznaczony promieniem do 5 km (jest to odległość, którą w warunkach miejskich można pokonać w zależności od panujących warunków drogowych w czasie od 10 do kilkunastu minut), jest maksymalny, jaki należy brać pod uwagę jako dogodny dla osób tankujących przy codziennym użytkowaniu pojazdu jako środka transportu miejskiego. Wyznaczony promień do 2,5 km umożliwia identyfikację najbliższych konkurentów badanej stacji, którzy mają największy wpływ na jej politykę cenową. Z kolei promień do 5 km pozwala na ocenę konkurencji z szerszej perspektywy, identyfikując również dalszych konkurentów.

Mając powyższe na względzie, Prezes Urzędu ustalił, że działalność uczestników koncentracji pokrywa się na następujących rynkach lokalnych detalicznej sprzedaży paliw obejmujących obszar wyznaczony promieniem:

1. do 2,5 km jazdy samochodem po drogach publicznych od przejmowanej stacji Tomsol zlokalizowanej w Koszalinie przy ul. Słowiańskiej 16. Łączny udział uczestników koncentracji w tym rynku w 2018 r. wyniósł ok. [30-40] %⁶ w ujęciu ilościowym i ok. [30-40] % w ujęciu wartościowym, w tym udział nabywanego mienia Tomsol odpowiednio ok. [15-20] % i ok. [15-20] %, zaś BP Europa ok. [15-20] % i ok. [15-20] %;
2. do 5 km po drogach publicznych od przejmowanych stacji Tomsol zlokalizowanych w:
 - a) Koszalinie przy ul. Zwycięstwa 282. Łączny udział uczestników koncentracji w tym rynku w 2018 r. wyniósł ok. [30-40] % w ujęciu ilościowym i ok. [30-40] % w ujęciu wartościowym, w tym udział nabywanego mienia Tomsol ok. [20-30] % w ujęciu ilościowym i ok. [15-20] % w ujęciu wartościowym, zaś udział BP Europa odpowiednio ok. [15-20] % i ok. [10-15] %;
 - b) Koszalinie przy ul. Słowiańskiej 16. Łączny udział uczestników koncentracji w tym rynku w 2018 r. wyniósł ok. [30-40] % w ujęciu ilościowym i ok. [20-30] % w ujęciu wartościowym,

⁶ Udziały w rynku obliczono na podstawie odpowiedzi uzyskanych od 7 z 11 ankietowanych przedsiębiorców, zatem są one maksymalnymi udziałami jakie uczestnicy koncentracji i ich konkurenci osiągnęli w 2018 r.

w tym udział nabywanego mienia Tomsol ok. [15-20] % w ujęciu ilościowym i ok. [5-10] % w ujęciu wartościowym, zaś udział BP Europa odpowiednio ok. [15-20] % i ok. [10-15] %.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

Stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r., poz. 367):

- a) rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie **horyzontalnym**, jest każdy rynek produktowy, na którym zaangażowani są co najmniej dwaj przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji (rynki wspólne) i gdzie koncentracja prowadzi do uzyskania łącznego udziału w rynku geograficznym w wysokości większej niż 20%,
- b) rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie **wertykalnym**, jest każdy rynek właściwy, jeżeli działa na nim co najmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji i jest on równocześnie rynkiem zakupu lub sprzedaży (poprzedni lub następny szczebel obrotu), na którym działa którykolwiek z pozostałych przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji (rynek powiązany wertykalnie), oraz udział przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji na którymkolwiek z tych rynków przekracza 30 %, bez względu na to, czy aktualnie istnieje powiązanie typu dostawca-odbiorca między tymi przedsiębiorcami,
- c) rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie **konglomeratowym**, jest każdy rynek produktowy, na którym między uczestnikami koncentracji nie istnieją żadne powiązania horyzontalne i wertykalne, oraz w którym którykolwiek z przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji posiada więcej niż 40 % udziału w jakimkolwiek rynku właściwym obejmującym terytorium Polski lub jego część.

Mając na względzie definicję rynku właściwego oraz ww. kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, organ antymonopolowy uznał, iż:

Ad. a) W przedmiotowej sprawie występują rynki, na które koncentracja wywiera wpływ **w układzie horyzontalnym**.

Wpływ przedmiotowej koncentracji na każdy rozpatrywany rynek oceniono na podstawie porównania pozycji rynkowej uczestników koncentracji szacowanej w ujęciu ilościowym i

wartościowym, przy czym decydujący dla oceny skutków koncentracji był udział rynkowy liczony według kryterium obrotu, który świadczy o sile rynkowej danego podmiotu.

Z ustaleń organu antymonopolowego wynika, iż niniejsza koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na jeden lokalny rynek detalicznej sprzedaży paliw wyznaczony promieniem do 2,5 km po drogach publicznych od przejmowanej stacji paliw Tomsol (Wariant 1) zlokalizowanej w Koszalinie przy ul. Słowiańskiej 16 oraz dwa lokalne rynki detalicznej sprzedaży paliw wyznaczone promieniem do 5 km po drogach publicznych od przejmowanych stacji paliw Tomsol (Wariant 2) zlokalizowanych w Koszalinie przy ul. Zwycięstwa 282 i ul. Słowiańskiej 16.

Rynek Koszalin ul. Zwycięstwa 282 – na rynku wyznaczonym w Wariancie 1 działa tylko stacja paliw należąca do Tomsol zlokalizowana przy ul. Zwycięstwa 282, wobec powyższego rynek wyznaczony promieniem do 2,5 km nie będzie rynkiem wspólnym dla uczestników koncentracji. Natomiast na rynku wyznaczonym w Wariancie 2 działalność prowadzą dwie stacje należące do Tomsol zlokalizowane przy ul. Zwycięstwa 282 i ul. Słowiańskiej 16 oraz dwie stacje należące do BP Europa przy ul. Gdańskiej 21 i ul. Krakusa i Wandy 1e, a łączny udział uczestników koncentracji w tak wyznaczonym rynku w 2018 r. wyniósł ok. [30-40] % w ujęciu ilościowym i ok. [30-40] % w ujęciu wartościowym, w tym udział Tomsol wyniósł odpowiednio ok. [15-20] % i ok. [15-20] %, zaś BP Europa ok. [15-20] % i ok. [15-20] %.

Na rynku tym prowadzi działalność siedem stacji paliw należących do 3 konkurentów uczestników koncentracji, z których największymi udziałami dysponuje PKN Orlen posiadający cztery stacje (łączny udział ok. [20-30] % w ujęciu ilościowym i ok. [30-40] % w ujęciu wartościowym) oraz Shell posiadający dwie stacje (łączny udział ok. [10-15] % i ok. [10-15]%).

Rynek Koszalin ul. Słowiańska 16 - na rynku wyznaczonym promieniem do 2,5 km prowadzi działalność jedna stacja paliw należąca do Tomsol (ul. Słowiańska 16) i jedna stacja należąca do BP Europa (ul. Krakusa i Wandy 1e), a łączny udział uczestników koncentracji w 2018 r. wyniósł ok. [30-40] % w ujęciu ilościowym i ok. [30-40] % w ujęciu wartościowym, w tym udział Tomsol wyniósł odpowiednio ok. [20-30] % i ok. [15-20] %, zaś BP Europa ok. [15-20] % i ok. [10-15] %. Natomiast na rynku wyznaczonym promieniem do 5 km działalność prowadzą dwie stacje paliw należące do Tomsol (ul. Słowiańska 16 i ul. Zwycięstwa 282) oraz dwie stacje należące do BP Europa (ul. Gdańska 21 i ul. Krakusa i Wandy 1e), a łączny udział uczestników koncentracji w tak wyznaczonym rynku w 2018 r. wyniósł ok. [30-40] % w ujęciu

ilościowym i ok. [20-30] % w ujęciu wartościowym, w tym udział Tomsol wyniósł odpowiednio ok. [15-20] % i ok. [5-10] %, zaś udział BP Europa ok. [15-20] % i ok. [10-15] %.

Na rynku w Wariancie 1 prowadzi działalność pięć stacji należących do czterech konkurentów uczestników koncentracji, z których największymi udziałami dysponuje Circle K posiadający dwie stacje (łącznie udział ok. [20-30] % w ujęciu ilościowym i ok. [20-30] % w ujęciu wartościowym) i PKN Orlen posiadający jedną stację (udział odpowiednio ok. [15-20] % i ok. [20-30] %). Natomiast na rynku w Wariancie 2 prowadzi działalność trzynaście stacji należących do sześciu konkurentów uczestników koncentracji, z których największymi udziałami dysponują PKN Orlen, Lotos i Shell z udziałami wynoszącymi odpowiednio ok. [20-30] %, [20-30] %, ok. [15-20] % w ujęciu ilościowym oraz ok. [15-20] % oraz ok. [15-20] % i ok. [10-15] % w ujęciu wartościowym.

Ad. b) W przedmiotowej sprawie nie występują rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ *w układzie wertykalnym*

Pomiędzy uczestnikami koncentracji zachodzą relacje typu dostawca–odbiorca w zakresie hurtowej sprzedaży paliw silnikowych oraz hurtowej sprzedaży olejów i środków smarnych dla motoryzacji, które BP Europa dostarcza lub może dostarczać nabywanemu mieniu Tomsol. Jednakże z zebranych w trakcie postępowania danych wynika, iż zarówno udziały Zgłaszającego po stronie podażowej, jak i nabywanego mienia Tomsol po stronie popytowej tych rynków nie przekraczają 30 %.

Ad. c) W niniejszej sprawie wstępują rynki, na które koncentracja wywiera wpływ *w układzie konglomeratowym*.

W ocenie organu antymonopolowego w przypadku BP Europa może wystąpić szereg lokalnych rynków detalicznej sprzedaży paliw płynnych, na których ten przedsiębiorca posiada udział przekraczający 40%. Jednakże z uwagi na lokalny charakter ww. rynków brak jest podstaw aby przypuszczać, że BP Europa będzie wykorzystywać swoją silną pozycję na tych rynkach do wpływania na rynki, których dotyczy niniejsza koncentracja.

Ocena skutków planowanej koncentracji

Rodzaj decyzji Prezesa Urzędu w postępowaniach antymonopolowych w sprawach koncentracji jest uzależniony od tego, czy koncentracja prowadzi do istotnego ograniczenia konkurencji, czy też do takiego istotnego ograniczenia nie prowadzi. Jeżeli w wyniku koncentracji konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej, Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na jej dokonanie (art. 18 ustawy antymonopolowej). Jeżeli natomiast w wyniku koncentracji dochodzi do istotnego ograniczenia konkurencji, ale istnieje możliwość zniwelowania tego negatywnego wpływu poprzez nałożenie określonych zobowiązań na stronę (strony) postępowania i te zobowiązania strona (strony) przyjmie, Prezes Urzędu wydaje tzw. decyzję warunkową (art. 19 ustawy o ochronie konkurencji). W przypadku, kiedy koncentracja prowadzi do istotnego ograniczenia konkurencji i brak jest możliwości zniwelowania tego negatywnego wpływu poprzez nałożenie określonych zobowiązań na stronę (strony) postępowania lub strona (strony) nie chce przyjąć takich zobowiązań, Prezes Urzędu zobligowany jest generalnie do wydania decyzji zakazującej dokonania koncentracji (art. 20 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji). Wyjątkiem będzie sytuacja, kiedy taka koncentracja spełnia przesłanki z art. 20 ust. 2 ustawy antymonopolowej, to znaczy, gdy odstąpienie od zakazu dokonania koncentracji jest uzasadnione, w szczególności gdy koncentracja przyczyni się do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego lub może wywrzeć pozytywny wpływ na gospodarkę narodową.

Podstawowym celem postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji jest zatem ustalenie, czy w wyniku zrealizowania zamierzonej transakcji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym. Przykładem takiego istotnego ograniczenia konkurencji jest powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Zgodnie z art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie konkurencji przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Należy jednakże podkreślić, że o ile powstanie lub umocnienie pozycji dominującej będzie zawsze prowadziło do ograniczenia konkurencji na rynku, to do ograniczenia konkurencji może dojść także w przypadkach, kiedy w wyniku koncentracji nie powstaje lub nie umacnia się pozycja dominująca. Samo stwierdzenie „istotne ograniczenie konkurencji” wykracza zatem poza kwestię powstania lub umocnienia pozycji dominującej i ma szersze znaczenie. Obejmuje bowiem sytuacje, kiedy w wyniku dokonanej koncentracji

konkurencja zostaje poważnie ograniczona, a nie wiąże się to z powstaniem pozycji dominującej – może to mieć miejsce przykładowo na rynkach oligopolistycznych.

Powyższe oznacza, że koncentracja jest dopuszczalna wówczas, gdy nie przeszkadza znacząco skutecznej konkurencji na rynku właściwym, w szczególności w wyniku powstania lub umocnienia pozycji dominującej. Jeżeli natomiast w jej wyniku konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej, organ antymonopolowy zakazuje jej dokonania.

Z ustaleń organu antymonopolowego wynika, iż niniejsza koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na:

- lokalny rynek detalicznej sprzedaży paliw wyznaczony promieniem do 2,5 km po drogach publicznych od przejmowanej stacji paliw Tomsol (Wariant 1) zlokalizowanej w Koszalinie przy ul. Słowiańskiej 16 (udział w rynku BP Europa po koncentracji wyniesie ok. [30-40] % w ujęciu ilościowym i ok. [30-40] % w ujęciu wartościowym),
- dwa lokalne rynki detalicznej sprzedaży paliw wyznaczone promieniem do 5 km po drogach publicznych od przejmowanych stacji paliw Tomsol (Wariant 2) zlokalizowanych w Koszalinie przy: ul. Zwycięstwa 282 (udział w rynku BP Europa po koncentracji ok. [30-40] % w ujęciu ilościowym i ok. [30-40] % w ujęciu wartościowym) i ul. Słowiańskiej 16 (udział w rynku BP Europa po koncentracji ok. [30-40] % w ujęciu ilościowym i ok. [20-30] % w ujęciu wartościowym).

Analiza skutków koncentracji nie wykazała jednak istotnych zagrożeń wynikających z realizacji planowanej transakcji w odniesieniu do ww. lokalnych rynków detalicznej sprzedaży paliw.

Uzasadniając powyższą ocenę Prezes Urzędu wziął pod uwagę w szczególności fakt, iż łączne udziały uczestników koncentracji w rynkach wyznaczonych promieniem do 2,5 km od stacji Tomsol zlokalizowanej w Koszalinie przy ul. Słowiańskiej 16 oraz w rynkach wyznaczonych promieniem do 5 km od stacji paliw Tomsol zlokalizowanych w Koszalinie przy ul. Zwycięstwa 282 i ul. Słowiańskiej 16 nie przekraczają progu, z którym ustawa antymonopolowa wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej. Ponadto na każdym z ww. rynków uczestnicy koncentracji spotykają się z silną konkurencją innych uczestników tych rynków, którzy będą stanowić skuteczną przeciwwagę dla połączonego potencjału BP Europa i nabywanego mienia Tomsol. Największymi konkurentami BP Europa i Tomsol na poszczególnych rynkach są:

- a) rynek Koszalin ul. Słowiańska 16 (Wariant 1) - Circle K posiadający dwie stacje (łącznie udział ok. [20-30] % w ujęciu ilościowym i ok. [20-30] % w ujęciu wartościowym) i PKN Orlen posiadający jedną stację (udział odpowiednio ok. [15-20] % i ok. [20-30] %),
- b) rynek Koszalin ul. Zwycięstwa 282 (Wariant 2) - PKN Orlen posiadający cztery stacje (łącznie udział ok. [20-30] % w ujęciu ilościowym i ok. [30-40] % w ujęciu wartościowym) oraz Shell posiadający dwie stacje (łącznie udział ok. [10-15] % i ok. [10-15]%),
- c) rynek Koszalin ul. Słowiańska 16 (Wariant 2) - PKN Orlen z udziałami wynoszącymi ok. [20-30] %, [20-30] %, Lotos z udziałami ok. [15-20] % w ujęciu ilościowym oraz ok. [15-20] % oraz Shell z udziałami ok. [15-20] % i ok. [10-15] % w ujęciu wartościowym.

Koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek w układzie wertykalnym, pomimo iż pomiędzy uczestnikami koncentracji zachodzą relacje typu dostawca-odbiorca w zakresie hurtowej sprzedaży paliw silnikowych oraz hurtowej sprzedaży olejów i środków smarnych dla motoryzacji, które BP Europa dostarcza Tomsol. Jednakże udziały BP Europa po stronie podaźowej, jak i udział nabywanego mienia Tomsol po stronie popytowej tych rynków nie przekraczają 30 %.

Koncentracja może wywierać wpływ w układzie konglomeratowym na szereg lokalnych rynków detalicznej sprzedaży paliw za pośrednictwem stacji paliw, na których działalność prowadzi BP Europa. Jednakże z uwagi na lokalny charakter tych rynków brak jest podstaw aby przypuszczać, że BP Europa będzie mogła wykorzystywać swoją silną pozycję na tych rynkach do wpływania na rynki, których dotyczy niniejsza koncentracja.

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, iż przedmiotowa transakcja nie spowoduje istotnego ograniczenia konkurencji na rynku, w szczególności poprzez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Rozpatrywana koncentracja spełnia zatem przesłanki określone w art. 18 ustawy o ochronie konkurencji, co uzasadnia wydanie przez Prezesa Urzędu zgody na jej dokonanie.

W związku z powyższym orzeczono, jak w sentencji.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 369) w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1360 ze zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu

Ochrony Konkurencji i Konsumentów – za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 785), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł.

Zgodnie z art. 103 ustawy *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 zd. 1 ustawy *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 *Kodeksu postępowania cywilnego* strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
DYREKTOR
Departamentu Kontroli Koncentracji
Robert Kamiński

Otrzymuje:

1. BP Europa SE, Niemcy
2. aa (decyzja wraz z załącznikiem)

